

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

СОЦІАЛЬНА ЕКОНОМІКА ТА ПОЛІТИКА
робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань
Спеціальність
Освітній рівень
Освітня програма

05 «Соціальні та поведінкові науки»
051 «Економіка»
перший (бакалаврський)
«Економіка та економічна політика»

Статус дисципліни
Мова викладання, навчання та оцінювання

обов'язкова
українська

Завідувач кафедри
економічної теорії та
економічної політики

Марина МАЩЕНКО

Харків
2021

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри *Економічної теорії та економічної політики*
Протокол № 1 від 27.08.2021 р.

Розробники:

Бріль М. С., к.е.н., доц. кафедри економічної теорії та економічної політики

Пивавар І.В., к.е.н., доц. кафедри економічної теорії та економічної політики

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

Економіка кожної держави стає частиною світової економіки через глобалізаційні процеси, що відбуваються у світі, об'єднання країн у різноманітні союзи й суспільства. Україна реалізує стратегію формування соціально-орієнтованої держави через здійснення економічної політики, пріоритетом якої є людський розвиток та підвищення добробуту населення. Така концепція розвитку не може успішно здійснюватися без чітких орієнтирів щодо створення, формування та розвитку соціальної економіки та соціальної політики. Вирішення цієї проблеми, методологічна визначеність категорії «соціалізація економіки» та взаємодії факторів, які впливають на її розвиток; обґрунтування чітких орієнтирів трансформації соціальної економіки; формування методичного інструментарію щодо визначення домінуючих тенденцій відтворення системи забезпечення соціальної економіки.

Економіка країни як система господарювання має свою структуру, принципи функціонування, межі державного регулювання і традиції. Соціальна політика та соціальна сфера, її суб'єкти, соціокультурне функціонування економіки, механізм соціалізації економіки, державне регулювання соціальної економіки та відповідно до цього соціальної політики, механізм дії економіки суспільного сектору та мотиваційні моменти процесу соціалізації — основні проблеми, що розглядаються навчальною дисципліною “ Соціальна економіка та політика”.

Об'єктом навчальної дисципліни є процес функціонування соціальної політики національної економіки.

Предметом навчальної дисципліни є теоретико-методологічні, методичні та організаційно-економічні аспекти функціонування національної економіки та формування основних механізмів соціальної економіки та політики.

Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів цілісного світогляду і навичок системного мислення щодо соціоекономічного функціонування суспільства, яке все більше спрямовується на створення умов для розвитку і самореалізації особистостей у швидкоплинних трансформаційних змінах глобального характеру.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	3
Семестр	5
Кількість кредитів ECTS	5
Форма підсумкового контролю	Іспит

Структурно-логічна схема вивчення

Пререквізити	Постреквізити
Економічна теорія	Всі дисципліни професійного та практичного циклу
Макроекономіка	
Мікроекономіка	
Теорія ймовірності і математична статистика	
Соціологія	

Компетентності та результати навчання за дисципліною

Компетентності	Результати навчання
ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	РН11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.
ЗК9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації	
ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.	
СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.	
СК3. Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки	
СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.	РН18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.
ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.	РН24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей
ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо	
СК5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.	
СК7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.	
СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудоу відносин.	
СК15. Здатність аналізувати закономірності та давати науково-обґрунтовану оцінку етапів розвитку суспільно-історичного процесу	РН25. Застосовувати набуті теоретичні знання для аналізу та оцінки розвитку суспільно-історичного процесу.
СК16. Володіти методами, прийомами та інструментарієм оцінки результатів функціонування та розвитку економічних систем на мікро, макро- рівнях	РН26. Вміти здійснювати аналітичне оцінювання сучасного становища та формувати основні принципи ефективного управління економікою на мікро- та макрорівнях.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади соціальної економіки та економічної політики.

Тема 1. Соціальна економіка та економічна політика як наука

1.1. Основні поняття й предмет дисципліни "Соціальна економіка та економічна політика". Визначення предмета соціальної економіки. Принципи, мета, проблеми й завдання соціальної економіки. Соціальна держава й соціальний прогрес. Загальні риси держави з соціальною економікою. Взаємозв'язок соціальної економіки з іншими науками.

1.2. Основні моделі та функції соціальної економіки. Основні методи державного регулювання соціальною економікою та політикою. Специфіка соціально-економічних моделей. Критерії та характеристика сучасних соціально-економічних моделей. Специфічні та загальнонаукові функції соціальної економіки. Гносеологічна, організаційно-виховна, регулятивна й інформаційно-комунікаційна функції.

1.3. Особливості становлення соціальної економіки в Україні. Правові основи соціальної економіки. Особливості державного регулювання в Україні. Сучасне становище та проблеми вітчизняної соціально-економічної системи. Напрямки формування соціальної економіки в Україні

Тема 2. Соціальна політика та соціальна сфера.

2.1. Соціальна політика держави. Сутність та основні завдання соціальної політики держави. Цілі і пріоритети соціальної політики. Соціальний захист населення та його складові частини. Взаємозв'язок податкової системи та соціальної політики. Дилема ефективності й справедливості. Принципи соціальної політики. Показники ефективності соціальної політики. Інструменти і методи державного регулювання для вироблення і реалізації соціальної політики. Оцінка соціально-економічної ситуації в Україні.

2.2. Економіка соціальної сфери. Поняття соціальної сфери. Основні галузі соціальної сфери та її взаємозв'язок із сферою матеріального виробництва. Соціальна політика держави. Розходження понять соціальної сфери та соціальної політики держави, Суперечності, які визначають розвиток соціальної сфери. Економічні особливості соціальної сфери.

Тема 3. Система суб'єктів соціальної економіки.

3.1. Соціальна структура суспільства. Поняття соціальної структури. Соціальна група. Стратифікаційні підходи. Соціально-економічна стратифікація. Класи як основа соціальної структури суспільства. Соціальна мобільність. Соціальні спільності. Власність як основа соціальної структури суспільства.

3.2. Соціально-економічні критерії визначення середнього класу. Визначення середнього класу за різними критеріями, умови його створення. Роль середнього класу як основи стабільності держави. Основні ознаки належності до середнього класу.

3.3. Особливості розвитку соціальної структури України. Основа соціальної структури сучасного українського суспільства. Соціально-економічна стратифікація сучасного українського суспільства. Тенденції розвитку середнього класу в Україні. Моніторинг середнього класу в Україні. Аналіз причин відмінностей середнього класу в Україні від середнього класу розвинутих держав. Напрямки розвитку середнього класу в Україні.

Тема 4. Соціокультурні основи функціонування економіки.

4.1. Соціокультурний тип розвитку суспільства. Соціо-культурний підхід до аналізу суспільства. Поняття соціокультури. Позитивні й негативні напрямки та протиріччя соціокультури. Духовна і матеріальна культура. Духовне виробництво. Значення науково-технічного прогресу для розвитку соціокультури. Менталітет як одне з центральних понять соціокультурного підходу.

4.2. Соціокультурні чинники економічного розвитку. Сфери, що сприяють соціокультурному розвитку. Культурні цінності, норми, звичаї, етикет, традиції, мова, обряди, ритуали, церемонії, прихильності, табу, закони та їх вплив на суспільство. Релятивізм та етноцентризм як протилежні підходи до прийняття культури. Систематизація соціокультурних процесів. Сучасна соціокультурна ситуація в Україні.

Тема 5. Механізм соціалізації економіки.

5.1. Соціалізація економіки. Сутність соціалізації економіки. Взаємозв'язок соціалізації та концепції стійкого розвитку. Компоненти процесу соціалізації економіки. Основні ознаки соціалізації економіки. Соціально-економічні передумови підвищення якості життя. Значення розвитку людських ресурсів та інвестиції в «людський капітал».

5.2. Методи та інструменти соціалізації економіки. Методи соціалізації економіки та їх взаємовідношення з механізмами розподілу та перерозподілу благ у суспільстві. Залежність соціалізації економіки від доходів держави. Внутрішні закони розвитку соціальної сфери. Соціальна мобільність, закон соціального порівняння, закон динаміки соціальної активності. Соціальні стандарти і нормативи як показники соціального розвитку.

5.3. Розвиток інститутів соціалізації економіки. Становлення соціалізації економіки в Україні. Поняття інститутів соціалізації та інституційна структура суспільства. Потенційні можливості розвитку інститутів соціалізації в Україні. Негативні причини слабого розвитку соціалізації економіки України. Пріоритетні напрямки економічної стратегії держави для української економіки. Реалізація економічної стратегії. Напрямки реформ для прискорення процесу соціалізації в Україні. Підвищення якості вітчизняної освіти як потенціал розвитку науки, культури, духовності.

Змістовий модуль 2 Вплив держави на соціальну сферу.

Тема 6. Соціальна безпека.

6.1. Сутність соціальної безпеки держави. Поняття безпека і небезпека. Економічний аналіз категорії «економічна безпека». Сучасна теорія безпеки. Джерела небезпеки. Економічна та соціальна безпеки. Сутність загрози, її трактування. Ознаки загроз. Джерела загроз. Суб'єкт особистої безпеки. Класифікація погроз безпеки людини. Національна безпека.

6.2. Рівень соціальної безпеки та його діагностика. Поняття рівня соціальної безпеки. Логічний ланцюжок соціальні потреби – соціальні інтереси – система цілей соціально-економічної безпеки. Класифікація економічних інтересів. Критерії та показники соціальної безпеки. Порогові значення показників соціальної безпеки.

6.3. Сутність механізму забезпечення соціальної безпеки. Система забезпечення соціальної безпеки. Визначення поняття механізму забезпечення соціальної безпеки. Структура механізму забезпечення соціальної безпеки. Його підсистеми, компоненти, рівні, вимоги для ефективного функціонування. Функції механізму забезпечення соціальної безпеки.

Тема 7. Роль мотивації господарської діяльності у процесі соціалізації економіки.

7.1. Мотивація господарської діяльності. Історичне походження терміну «мотивація». Дослідження сутності мотивації. Види мотивації. Аналіз трудової мотивації. Административна мотивація. Моральна мотивація. Економічна категорія «потреба». Фактори мотивації. Взаємозв'язок потреб, стимулів, інтересів та мотивів. Мотивація та матеріальне стимулювання.

7.2. Мотивація й пріоритети споживчої поведінки. Поняття поведінки споживача. Аналіз теорій мотивації. Змістовні та процесуальні теорії мотивації. Фактори поведінки споживача. Засоби матеріальної мотивації. Поняття мотиваційного механізму. Мотивація ініціативної економічної діяльності.

7.3. Концепція людського капіталу. Людський капітал. Теорія людського капіталу. Неокласична модель ринку праці. Рентабельність людського капіталу. Складові людського капіталу. Процес накопичення людського капіталу. Показники оцінки людського капіталу. Рівень життя. Якість життя.

Тема 8. Соціальні фактори економічного зростання.

8.1. Соціалізація трудових відносин. Сутність трудових відносин. Система соціально-трудова відносин. Соціальні фактори. Поняття соціального партнерства. Соціальна згода у суспільстві. Механізм соціального партнерства. Характеристика структури соціального партнерства. Напрямки розвитку соціального партнерства.

8.2. Економічна динаміка та її соціальні і економічні фактори. Поняття економічне зростання та економічний розвиток. Економічна категорія «соціально-економічний розвиток». Передумови економічного зростання. Джерела економічного зростання. Економічні і соціальні фактори економічного зростання. Моделі економічного зростання. Сучасні проблеми економічного зростання та їх вплив на соціальний розвиток.

8.3. Соціально-економічна ефективність виробництва.

Екстенсивний та інтенсивний типи економічного зростання. Ендогенне та екзогенне економічне зростання. Економічна та соціальна ефективність виробництва. Показники економічного зростання. Фактори впливу на ефективність виробництва. Проблеми економічного зростання в Україні.

Тема 9. Механізм дії економіки суспільного сектору.

9.1. Роль суспільного сектору в економіці. Сутність суспільного сектору. Роль суспільного сектору у моделі макроекономічного регулювання. Формування суспільного сектору. Елементи структури суспільного сектору економіки. Передумови виникнення суспільного сектору. Ефективність суспільного сектору. Теорія суспільного добробуту.

9.2. Оцінка масштабів суспільного сектору. Показники та методи оцінки масштабів суспільного сектору. Доходи та витрати державного бюджету. Види бюджетного дефіциту та їх вплив на ефективність суспільного сектору. Аналіз витрат і результативності. Аналіз витрат і корисності. Аналіз витрат і вигод.

9.3. Сутність теорії суспільного вибору. Економічна категорія «суспільний вибір». Сутність теорії суспільного вибору. Характеристика рівнів теорії суспільного сектору. Практична значущість теорії суспільного вибору.

Тема 10. Державне регулювання соціальної економіки.

10.1. Сутність регулювання соціальної економіки. Значення категорій «управління», «регулювання», «планування». Поняття господарського механізму. Держава та її функції.

10.2. Необхідність державного регулювання соціальної економіки. Поняття «державне регулювання соціальної економіки». Об'єкти та суб'єкти державного регулювання соціальної економіки. Принципи державного регулювання економіки. Необхідність та можливості державного регулювання економіки. Фактори державного регулювання економіки. Методи державного регулювання економіки. Сутність антициклічної політики.

10.3. Механізм регулювання соціальної економіки. Поняття соціальний механізм державного регулювання економіки. Структура соціального механізму регулювання економіки. Господарський механізм у системі суспільного відтворення. Характеристика елементів механізму регулювання соціальної економіки.

Перелік практичних (семінарських) занять, а також питань та завдань до самостійної роботи наведено у таблиці «Рейтинг-план навчальної дисципліни».

Методи навчання та викладання

При викладанні навчальної дисципліни доцільно використовувати: пояснювально-ілюстративний метод; метод проблемного викладу; евристичний метод; дослідницький метод.

Для активізації та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності здобувачів застосовуються: проблемні лекції (т.8), дискусії (т.1-8, 9-10), бесіди (т. 2-9), презентації (т.1-10), моделювання професійних ситуацій (т.7), кейс-стаді (т. 4), дебати (т. 2-8, 9-10), індивідуальна дослідницька робота (т. 2, 3, 6, 7), мозкові штурми (т. 8).

Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у слухачів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у слухачів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, занять і самостійних завдань та оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє слухачу здавати іспит, – 35 балів);

модульний контроль, що проводиться у формі колоквиуму як проміжний міні-екзамен з ініціативи викладача з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті *інтегровану* оцінку результатів навчання слухача після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля.

Поточний контроль за цією дисципліною проводиться у таких формах та за максимальною кількістю балів:

активна участь в обговоренні питань теми – 16 балів;

поточні контрольні роботи – 14 балів;

перевірка домашніх завдань – 16 балів.

Модульний контроль з цієї дисципліни проводиться у формі колоквиуму. Максимальна кількість балів, яку можливо отримати, складає 14 балів.

Загальний бал складається з накопичених балів за всі завдання, які округляються до цілого числа за математичними правилами.

Підсумкова оцінка з дисципліни обчислюється з урахуванням балів, отриманих під час поточного контролю, який передбачає накопичувальна система (максимальна кількість – 60 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 35 балів). Результат семестрового іспиту оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів). Результат проставляється у відповідній графі екзаменаційної «Відомості обліку успішності». Студента слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Виставлення підсумкової оцінки здійснюється за шкалою, наведено в таблиці "Шкала оцінювання: національна та ЄКТС".

Виставлення підсумкової оцінки здійснюється за шкалою, що наведено в таблиці «Шкала оцінювання: національна та ЄКТС».

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час екзамену, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни.

Форми оцінювання та розподіл балів наведено у таблиці «Рейтинг-план навчальної дисципліни»

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D		
60 – 63	E	задовільно	не зараховано
35 – 59	FX	незадовільно	
1 – 34	F		

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
Тема 1. Соціальна економіка та економічна політика як наука	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: 1. Визначення предмета соціальної економіки. Принципи, мета, проблеми й завдання соціальної економіки. 2. Основні методи державного регулювання соціальною економікою та політикою. 3. Соціальна держава й соціальний прогрес.		
	Практичне заняття	Опанування рис держав з соціальною економікою.	Активна участь в обговоренні питань теми.	1
			Перевірка домашніх завдань.	2
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Характеристика суб'єктів соціальної економіки.			
Тема 2. Соціальна політика та соціальна сфера.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: 1. Сутність та основні завдання соціальної політики держави. 2. Інструменти державного регулювання для реалізації соціальної політики. 3. Основні галузі соціальної сфери.		
	Практичне заняття	Бесіда «Характеристика соціальної сфери». Дебати «Взаємозв'язок податкової системи та соціальної політики». Дискусія «Дилема ефективності й справедливості соціальної політики».	Активна участь в обговоренні питань теми.	2
			Поточна контрольна робота	4
			Перевірка домашніх завдань.	2
<i>Самостійна робота</i>				
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Аналіз основних галузей соціальної сфери та її взаємозв'язок із сферою матеріального виробництва. Навести приклади.			
Тема 3. Система суб'єктів соціальної економіки.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: 1. Поняття соціальної структури. 2. Визначення середнього класу за різними критеріями, умови його створення. 3. Основа соціальної структури сучасного українського суспільства.		
	Практичне заняття	Бесіда «Роль середнього класу як основи стабільності держави». Дебати «Показники оцінювання соціально-економічної ситуації в Україні». Дискусії «Напрямки розвитку середнього класу в Україні».	Активна участь в обговоренні питань теми.	2
Поточна контрольна робота.			4	

	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Моніторинг середнього класу в Україні. Аналіз причин відмінностей середнього класу в Україні від середнього класу розвинутих держав.		
Тема 4. Соціокультурні основи функціонування економіки.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: 1. Поняття соціокультури. Соціо-культурний підхід до аналізу суспільства. 2. Позитивні й негативні напрямки та протиріччя соціокультури. 3. Соціокультурні чинники економічного розвитку.		
	Практичне заняття	Дискусія «Менталітет як центральне поняття соціокультури». Дебати «Значення НТП для розвитку соціокультури». Бесіда «Культурні цінності, норми, табу, закони та їх вплив на суспільство» Кейс-стаді «Систематизація соціокультурних процесів»	Активна участь в обговоренні питань теми.	2
			Перевірка домашніх завдань.	2
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опанування релятивізму та етноцентризму як протилежних підходів до прийняття культури.			
Тема 5. Механізм соціалізації економіки.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: 1. Сутність соціалізації економіки. Взаємозв'язок соціалізації та концепції стійкого розвитку. 2. Методи соціалізації економіки та їх взаємовідношення з механізмами розподілу та перерозподілу благ у суспільстві. 3. Поняття інститутів соціалізації та інституційна структура суспільства.		
	Практичне заняття	Бесіда «Соціально-економічні передумови підвищення якості життя. Значення розвитку людських ресурсів та інвестиції в «людський капітал». Дебати «Потенційні можливості розвитку інститутів соціалізації в Україні».	Колоквіум	7
			Перевірка домашніх завдань.	2
<i>Самостійна робота</i>				
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Напрямки реформ для прискорення процесу соціалізації в Україні. Підвищення якості вітчизняної освіти як потенціал розвитку науки, культури, духовності.			

Тема 6. Соціальна безпека.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: 1. Сутність соціальної безпеки держави. 2. Поняття рівня соціальної безпеки. 3. Сутність механізму забезпечення соціальної безпеки.		
	Практичне заняття	Дискусія «Сутність загрози, її трактування. Ознаки загроз. Джерела загроз». Бесіда «Функції механізму забезпечення соціальної безпеки». Дебати «Критерії та показники соціальної безпеки. Порогові значення показників соціальної безпеки».	Активна участь в обговоренні питань теми.	2
			Поточна контрольна робота	3
			Перевірка домашніх завдань	2
<i>Самостійна робота</i>				
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Аналіз суб'єктів особистої безпеки. Класифікація погроз безпеки людини. Національна безпека.			
Тема 7. Роль мотивації господарської діяльності у процесі соціалізації економіки.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: 1. Мотивація господарської діяльності. Історичне походження терміну «мотивація». 2. Види мотивації. 3. Концепція людського капіталу.		
	Практичне заняття	Дискусії «Административна мотивація. Моральна мотивація». Бесіда «Змістовні та процесуальні теорії мотивації» Моделювання професійних ситуацій: «Взаємозв'язок потреб, стимулів, інтересів та мотивів. Мотивація та матеріальне стимулювання».	Активна участь в обговоренні питань теми.	2
			Поточна контрольна робота	3
			Перевірка домашніх завдань	2
<i>Самостійна робота</i>				
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Процес накопичення людського капіталу. Показники оцінки людського капіталу. Рівень життя. Якість життя.			
Тема 8. Соціальні фактори економічного зростання.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: 1. Соціалізація трудових відносин. 2. Економічна динаміка та її соціальні і економічні фактори. 3. Соціально-економічна ефективність виробництва.		
	Практичне заняття	Бесіда «Напрямки розвитку соціального партнерства». Дебати «Економічні і соціальні фактори економічного зростання». Мозковий штурм «Проблеми економічного зростання в Україні».	Активна участь в обговоренні питань теми.	2
Перевірка домашніх завдань			2	

	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Сучасні проблеми економічного зростання та їх вплив на соціальний розвиток.		
Тема 9. Механізм дії економіки суспільного сектору.	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція за питаннями: 1. Роль суспільного сектору в економіці. 2. Оцінка масштабів суспільного сектору. 3. Сутність теорії суспільного вибору.		
	Практичне заняття	Бесіда «Передумови виникнення суспільного сектору. Ефективність суспільного сектору». Дебати «Доходи та витрати державного бюджету». Мозковий штурм «Характеристика рівнів теорії суспільного сектору».	Активна участь в обговоренні питань теми.	2
			Перевірка домашніх завдань	2
	Самостійна робота			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Дослідження суспільного добробуту в Україні.			
Тема 10. Державне регулювання соціальної економіки.	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція за питаннями: 1. Сутність регулювання соціальної економіки. 2. Об'єкти та суб'єкти державного регулювання соціальної економіки. 3. Механізм регулювання соціальної економіки.		
	Практичне заняття	Бесіда «Методи державного регулювання економіки. Сутність антициклічної політики». Дебати «Необхідність та можливості державного регулювання економіки».	Активна участь в обговоренні питань теми.	1
			Колоквіум	7
	Самостійна робота			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Господарський механізм суспільного відтворення.			
			Разом	60
			Іспит	40
			Разом по курсу	100

Рекомендована література

Основна

1. Климанська Л. Д. Соціальна політика : навч. посіб. / Л. Д. Климанська, В.Є. Савка, Н. М. Хома [та ін.] ; за заг. ред. В. М. Пічі та Я. Б. Турчин. – 2-ге вид. випр. і доповн. – Львів : «Новий Світ-2000», 2020. – 318 с.
2. Політична економія: Навчальний посібник / М. С. Бріль, О. М. Кліменко, І. Ф. Лісна та ін. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – 280 с.

Додаткова

3. Fundamentals of Economics : textbook / M. Mashchenko, L. Ukrainka, N. Stepaneko et al. – Kharkiv : S. Kuznets KhNUE, 2021. – 240 p. (English)

Інформаційні ресурси

4. Сайт ПНС ім. С.Кузнеця. Сторінка курсу на платформі Moodle (персональна навчальна система). Розміщено: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=7109>
5. Державна служба статистики України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
6. Міністерство доходів і зборів України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://minrd.gov.ua/ru/>.
7. Міністерство фінансів України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.minfin.gov.ua/>.
8. Національний банк України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://bank.gov.ua>